

anden kan have udtalt sin Misfornøjelse, det er muligt; men fra Repræsentanter for Byerne, som have noget at sige, er der ikke fremkommet nogen Indvending i saa Henseende. Men noget andet er, at man saa samtidig med, at man gennem denne direkte Skattereform forøger Byrderne for en Del af Samfundet til Fordel for en anden Del, fratager eller i alt Fald forringer det økonomiske Grundlag, som den Del af Samfundet, der nu skal bære de forøgede Byrder, hidtil har hvilet paa. Dette finder jeg, som jeg altid har fundet, er uretfærdigt, og derfor er jeg en Modstander af den Toldreform, som er forelagt her. Men jeg tror oprigtig talt tillige — i saa Henseende er jeg ret enig med det ærede Medlem for Køge, som i Gaar havde Ordet — at den vil skaffe ganske overordentlig store Skuffelser; den vil ikke vise sig at være af den store demokratiske Betydning, som det ærede Medlem for Slagelse tror, at den vil være. En meget stor Del af de ikke overordentlig store Nedsættelser for Beskyttelsen, som ville fremkomme, vil ikke gaa i Konsumenternes Lommer, men den vil blive paa Vejen, enten det ene eller det andet Sted, særlig i Mellemandernes Lommer; dette er i alt Fald min Tro; det er naturligvis den Art af Ting, hvorom der intet bestemt kan bevises; Teori kan staa mod Teori, og man kan for saa vidt, eftersom Ræsonnementerne her i Verden nu en Gang ere uendelige, diskutere derom til Verdens Ende. Jeg sætter altsaa ingen Pris paa Toldreformen, og om den skulde gaa i Stykker ved denne Lejlighed, saa var det mig ingen Sorg, hvorimod det er mig en Sorg, at de direkte Skattelove synes at skulle gaa i Stykker. Hvad den fjerde af Skattelovene angaar, Brændevinsskatten, saa skal jeg om et Øjeblik komme til den; men jeg vil endnu omtale en anden Lov, som ikke kan kaldes en Skattelov, men som jo er vedtagen i dette Ting, og som dog til syvende og sidst vedkommer hele Skattesystemet her i Landet, nemlig Tiendeafsløningsloven. Denne Lov er vedtagen i dette Ting, og den er modtagen med en vis Venlighed i det andet Ting. Jeg skal gentage, hvad jeg sagde ved denne Sags Forhandling her i Tinget, at jeg tror, der kan være god Grund til at gøre en gammel Uret god igen, derigennem at Staten bidrager *noget* — et andet er, om man kan gaa saa vidt, som det ærede Medlem for Køge i sit Lovforslag har villet — til Sagens Gennemførelse. Men jeg vil ganske vist ikke nægte, at saaledes som denne

Lov er foreslaaet og vedtagen her i Tinget, kan jeg ikke tro, at det er muligt at faa den gennemført. Jeg tror, at man fra kirkelig Side — baade fra Kirkernes, Kirkebygningernes Side og Præsteembedernes Side — nødvendigvis maa fordre en ganske anden Art af Afløsning, naar man i det hele taget skal have den, end den, som er vedtagen her i Tinget. Jeg har ikke villet undlade at omtale ogsaa dette, fordi denne Lov dog staa i en vis Forbindelse med hele det System af Skatter, der har været for i Aar, og ogsaa, tillader jeg mig at mene, har en vis politisk Betydning for det ærede Flertal, som nu vil gennemføre sin Dagsorden og slaa Brændevinsskatten ned.

Man vil se af det Par Ord, jeg her har udtalt, at jeg ikke er nogen absolut Beundrer af alle disse Skattelove, men at jeg anerkender, at der i alt Fald gennem de direkte Skattelove vil fremkomme saa store Goder, at selv om man kunde ønske ogsaa at komme ind paa en kommunal Skattereform samtidig, kan man nøjes med disse to, fordi der dog derigennem opnaas ikke saa lidt. Men naar jeg saa ser, hvorledes Situationen er, saa maa jeg vende tilbage til at sige, hvad jeg begyndte med, at jeg undrer mig ikke over, at det hele nu gaar, som det gaar; thi det forekommer mig, at Sagen ikke er tagen saa overordentlig snildt fra den høje Regerings Side, og at den nu tages heller ikke alt for klogt fra det ærede Flertals Side. Den høje Regering ser i alle sine politiske Forhandlinger her i Rigsdagen aldeles bort fra den Kendsgerning, at dette Tings Flertal har politisk — jeg mener egentlig talt ikke sagligt, men det maa de Herrer om, hvorledes de tage Sagen — erklæret den høje Regering Krig. Den Kendsgerning tager den høje Regering absolut intet Hensyn til. Hermed mener jeg selvfølgelig ikke — det maa de Herrer vide tilstrækkeligt, men for ikke at give Plads for nogen Misforstaaelse vil jeg dog sige det — at Regeringen skulde have nogen Art af Forpligtelse til derfor at trække sig tilbage. Ingenlunde. Vor Forfatning er nu en Gang, som den er. Det er ikke det, jeg mener, men en politisk Kendsgerning ligger nu en Gang for, og den kan man ikke uden videre se bort fra. Naar man vil føre Regeringen videre her paa Rigsdagen og forhandle med Tingene, saa maa man tage Hensyn hertil. Nu forekommer det mig, at i Begyndelsen af denne Samling, og for øvrigt ogsaa i forrige, skete der fra det ærede Flertals Side i alt Fald Antydning af, at man nok kunde tænke sig, at man vilde